

KMEČKA ŽENA —

poznaš mesečnik »Kmečka žena«, list za tebe, da ti pomaga podpirati tri vogle pri hiši? Ako ga ne poznaš, piši upravi lista: Maribor, Koroška cesta 5, da ti pošlje list na ogled!

»Hrvatski dnevnik« osvetljuje tudi v zvezi z znanim zagrebškim listom »Obzorom« tiste elemente, ki bi radi sporazum s Hrvati prepričali ter delajo proti njemu. »Hrvatski dnevnik« poroča, da je dr. Stojadinović zbiral na svojem stanovanju svoje pristaše, ki so skoraj vsi iz savske banovine. Dal jim je podpisati neko resolucijo, v kateri je rečeno, da Hrvati niso poseben narod in da hrvatsko vprašanje ni nobeno državno vprašanje. To resolucijo je podpisalo 40 poslancev in senatorjev. To je prav pičlo število in še večina teh dr. Stojadinovičevih pristašev je iz savske banovine. To za dr. Stojadinoviča nikakor ni preveč ugodno, ker so to ljudje, ki nimajo v narodu nobene zaslombe, ampak se imajo izključno njemu zahvaliti, da pobirajo poslanske dnevnice. »Obzor« pa spričo dr. Korošičeve napovedi o preosnovi JRZ poroča, da se bo jeseni sklical kongres JRZ, na katerem bodo zbrali novo predsedstvo. Takrat bo dr. Stojadinović prenehal biti predsednik stranke; saj je predsednik stranke postal le kot predsednik vlade. Sedaj pa, ko je začel delati proti glavni nalogi nove, namreč Cvetkovičeve vlade, to je, proti sporazumu s Hrvati, se je onemogočil za predsednika stranke. Zadel ga bo ista usoda, kot je zadel Uzunoviča, Jevtiča in Živkoviča.

Zagrebški listi, ki izražajo mišljenje najzobje okolice dr. Mačka, so že večkrat izjavili in še vedno izjavljajo svoje nezadovoljstvo tudi s postopanjem združene srbske opozicije in JNS. Pri volitvah 11. decembra 1938 so se ti ljudje zatekli k dr. Mačku, da bi dobili kaj poslanskih mandatov. Po volitvah pa niso pokazali nobenega smisla za vsebino hrvatskega vprašanja in nobene resne volje za njegovo rešitev. Kljub opetovanim pozivom vodstva Hrvatske seljaške stranke niso hoteli opredeliti nobenega programa, kako si predstavljajo rešitev hrvatskega vprašanja v podrobnostih. Dr. Maček in njegovi ožji sodelavci so tega vednega izmikanja združene opozicije in JNS do grla siti. Toda ne nasprotovanje s strani dr. Stojadinovičevih maloštevilnih pristašev, ne slabotno in neodkritosrčno izmikanje združene opozicije in JNS ne more in ne bo prepričilo, da se ne bi razgovori za sporazum nadaljevali. Resna volja za to obstoja na strani predsednika vlade Dragiša Cvetkoviča, kakor tudi na strani dr. Mačka. Vse ljudstvo v državi želi, da bi delo za sporazum imelo popoln uspeh ter spravilo s poti mnoga težka politična vprašanja, ki ovirajo ozdravljenje političnih razmer v državi.

Novi vozni red!

Velja od 15. maja 1939

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

Angleški kraljevski par v Zedinjenih državah

Pisali smo, da se mudi angleški kraljevski par na daljšem obisku v Ameriki. Kralj in kraljica sta že obiskala vsa važnejša mesta angleškega dominijona Kanade.

Visoka gosta sta zapustila 7. junija Kanado in sta se pripeljala v Zedinjene države mimo znanih Niagarskih slapov.

Slovo od Kanade in prvi pozdrav v Zedinjenih državah

Od zadnje železniške postaje v Kanadi do Niagarskih slapov na 30 km dolgi cesti se je zbralo nad pol milijona ljudi, ki so se poslavljali od kraljevske dvojice na njuni poti v Zedinjene države.

Na drugi strani slapov je bil sprejem nad vse veličasten, ker je to prvi obisk angleškega vladarja v Združenih državah.

Prav na meji sta sprejela in pozdravila kralja in kraljico ameriški zunanji minister Hull v zastopstvu predsednika Roosevelta ter angleški veleposlanik v Washingtonu Lindsay. Od slapov do mesta Buffalo, ki je bilo v morju ameriških in angleških zastav, so pozdravljale v špalirju kraljevski par neštete ljudske množice. Pred mestom so angleškega kralja in kraljico svečano sprejeli tudi zastopniki mesta samega ter guverner države Njujork. Po tem svečanem sprejemu sta se kralj in kraljica v spremstvu Hulla, Lindsaya in drugih visokih dostojanstvenikov s posebnim luksuznim vlakom odpeljala v Washington.

V prestolnici Združenih držav

V prestolnem mestu Združenih držav v Washingtonu sta sprejela kraljevsko dvojico na postaji predsednik Roosevelt in njegova soproga. Mesto, ki šteje 600.000 pre-

bivalcev, se je v zadnjih dneh pomnožilo še za enkrat toliko gostov. Sleherna hiša je bila okrašena z ameriško ter angleško zastavo. Za svečano razsvetljavo so bila vsa okna na glavnih poslopih omrežena z raznobarvnimi žarnicami.

Slovesnemu sprejemu angleškega kraljevskega para je prisostvovalo nad sto tisoč ljudi. Ker imajo v Ameriki neznosno vročino, je bilo zadetih v gneči pri sprejemnih svečanostih od sončarice 250 oseb, katere so tudi umrle na posledicah.

Predsednik Roosevelt je priredil visokima gostoma na čast v Beli hiši 8. junija kosilo, na katerega so bili povabljeni vsi člani ameriške vlade, kanadski ministrski predsednik, številni senatorji ter poslanički tujih držav. Jedi so ponujali gostom v posodah iz čistega zlata. Za zabavo je skrbel pevski zbor zamorcev, ki je prepeval ameriške ljudske pesmi.

Ob tej priliki sta izrekla kralj Jurij in predsednik Roosevelt napitnici, v katerih sta poudarjala povezanost ameriškega in angleškega naroda ter sta kazala na boljšo bodočnost.

V Njujorku

Kraljevski par je obiskal njujorško svetovno razstavo. Na razstavnem prostoru je skrbelo za varnost kralja in kraljice 13.400 uniformiranih stražnikov in bogznanj koliko stražnikov v civilnih oblekah. Najbolj ganljiv je bil v Njujorku pozdrav kraljevske dvojice iz ust enega milijona njujorških otrok v parku Central, skozi katerega sta se peljala visoka gosta in sta se ustavila med deco.

Iz raznih držav

Končna slika novo izvoljenega parlamenta na Madžarskem. O madžarskih parlamentarnih volitvah smo že pisali. Zadnje dni so bile zaključene dopolnilne volitve v nekaterih krajih. Po teh volitvah razpolaga vlada s 185 mandati, stranka narodnosocialističnih »Puščičastih križev« je dobila 49 poslancev, zmerna stranka malih posestnikov 14, socialni demokrati in stranka državnih svoboščin 10.

Hudi ukrepi radi umora policijskega šefa v češkem mestu Kladno. V noči na 7. junij je bil ustreljen z dvema streloma v češkem mestu Kladno poveljnik straže nemških policijskih oddelkov V. Kniest. Ker morilca niso mogli izslediti, je izdal protektor rajha za policijsko okrožje Kladno naslednje ostre odredbe: Prepovedana so vsa javna zborovanja, zaprte vse šole, vsa vežna vrata in okna morajo biti zvečer zaprta, odstavljena sta župan in občinski odbor v Kladnu, imenovan je vladni komisar, razorožena je češka policija v Kladnu radi neizpolnjevanja dolžnosti v službi in mesto Kladno mora plačati 700.000 din kazni. Nemške protektoratne oblasti so razpisale prvotno 90.000 čeških kron nagrade onemu, ki bi izsledil storilca, katera sta morala biti dva, ker sta zadelo Kniesta dve krogli različnih kalibrov. To nagrado je zvišal nemški protektorat na 100.000 kron. Kdor bi vedel za krivca in bi ga ne izdal, bo ustreljen, če bi mu dokazali molk glede zločina. Na priporočilo protektorata je tudi češka vla-

da razpisala za izsleditev storilca 50.000 kron. — Prebivalstvo Kladna je bilo pozvano, da mora zbrati pol milijona kron za odškodnino in podporo Kniestovim svojcem.

Pogodba o nenapadanju med Nemčijo, Estonko in Letonsko. Dne 7. junija sta bili podpisani v Berlinu nenapadalni pogodbi Nemčije z Estonko in Letonsko za dobo desetih let. Pogodbo so podpisali zunanji ministri omenjenih treh držav.

Važno pooblastilo predsedniku Poljske. Poljska poslanska zbornica je brez razprave sprejela zakon o razglasitvi vojnega stanja. Po tem zakonu ima predsednik republike pooblastilo za razglasitev vojnega stanja, kadar bi smatral to za potrebno. V tem trenutku preide vsa civilna oblast v roke vrhovnega poveljnika maršala Rida Smiglyja. Pred razglasitvijo vojnega stanja se bo predsednik republike vedno posvetoval z vrhovnim poveljnikom vojske.

Uvedba novih visokih naslovov v francoski vojski. Predsednik francoske republike je podpisal sredi minulega tedna uredbo o uvedbi novih visokih naslovov v vojski. General Gamelin bo odslej vrhovni poveljnik vojske, admiral Darlan bo vrhovni poveljnik mornarice, general Vuillemin vrhovni poveljnik letalstva. Razen tega so na novo ustanovili stopnjo armadnega generala. Ker teh mest do zdaj v francoski vojski ni bilo, so bili francoski generali pri slovesnostih v tujini vedno zapostavljeni.

Lísti so spustili v javnost vest, da bo vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin v primeru vojne poveljnik angleške in francoske armade. Sedaj se mudi general Gamelin v Londonu na obisku angleškega generalnega štaba.

Delni odpust vojaštva v Španiji. Gospodar Španije general Franco je odredil delni odpust vojaštva ali demobilizacijo. Začela se je 9. junija in bo v sedmih dneh zaključena. Število vojakov, ki bodo zaradi te demobilizacije odpuščeni domov, se ceni na okoli 310.000. Po tej demobilizaciji bo ostalo pod orožjem še okoli 200.000 rezervistov, ki se bodo lahko vrnil domov v začetku prihodnjega meseca. Španijo so zapustile čete španske afriške kolonije Maroko ter italijanski in nemški prostovoljci.

Le zidar zna sezidati hišo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo; prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

Po krščanskem svetu

Kongres Kristusova Kralja vzbuja vedno večje zanimanje, ki obljublja jako veliko udeležbo. Poročali smo že, da se bratje Hrvatje pripravljajo za mnogoštevilno udeležbo. Zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac je s posebnim pismom naznanil svoj prihod na kongres. Agitacijo za udeležbo in pripravo vsega, kar je potrebno, pa je prepustil hrvatski Katoliški akciji, ki je najodličnejša katoliška organizacija na Hrvatskem. Ljubljanskega kongresa se bo tudi udeležil goriški nadškof Margotti. Na povabilo ljubljanskega škofa je pisal v Ljubljano pismo v slovenskem jeziku, ki v njem sporoča, da se bo z velikim veseljem osebno udeležil zaključne kongresne slovesnosti 30. julija. K posvetovanjem in zborovanjem pa bo poslal kot svojega zastopnika monsignora Jožefa Velcija, stolnega kanonika. Obenem je goriški nadškof obljubil, da bo svojim vernikom priporočal molitev za srečen uspeh tega kongresa, ki je današnjim časom tako primeren in potreben. Pričakovati je torej obilne udeležbe Slovencev iz Goriške in s Tržaškega. Lepa misel, da bomo vsi Slovenci, kar nas je, tudi oni izven naših državnih meja, prisegli zvestobo našemu nebeškemu Kralju, nas še bolj podžiga k velikemu delu za kongres in potrebnim pripravam nanj.

Evharističen kongres v Beirutu. Početkom junija so bile v Beirutu ob udeležbi 100.000 kristjanov evharistične slavnosti, ki so trajale več dni in ki jim je predsedoval papežev delegat (zastopnik) kardinal Tisserand. Beirut je najvažnejše sirske pristanišče, ki leži ob Sredozemskem morju severno od Palestine (Svete dežele). Ima preko 150.000 prebivalcev ter je glavno mesto države Libanon, ki je pod vrhovno mandatno oblastjo Francije. Prebivalci so do polovice mohamedani, druga polovica pa pripada krščanstvu, in sicer raznim vzhodnim pravoslavnim obredom, mnogo pa jih je tudi združenih z Rimom. To velja pred vsem o Maronitih, tako imenovanih po samostanu sv. Marona, njihovega ustanovitelja, ki je umrl okoli leta 423 po Kristusu. Maroniti so sirskega plemena, ki ima svoj lastni bogoslužni obred; od 15. stoletja naprej vsi priznavajo rimskega papeža kot vrhovnega poglavarja Kristusove Cerkve. Za svojo katoliško zvestobo so morali pretrpeti mnogo zla in mnogo krvavih preganjanj. Divjaško mohamedansko plemo Druzov je priredilo med njimi večkrat krvave pokolje, zlasti med svetov-

no vojno. Zato so Maroniti zaprosili evropske velesile za pomoč in obrambo. To pomoč je Maronitom nudila in še vedno nudi Francija, ki ima nad maronitsko državo Libanon od leta 1926 vrhovno mandatno oblast. Glavni udeleženci evharističnega kongresa v Beirutu so torej bili Maroniti, ki so po veliki večini vneti in pobožni kristjani. V mestu Beirutu je tudi več katoliških redov, ki zelo plodonosno delujejo. To velja predvsem o jezuitih, ki vzdržujejo v Beirutu slovito vseučilišče z bogoslovno, modroslovno, orientarno, medicinsko, juridično in tehnično fakulteto. Krščanske

zavode za vzgojo, pouk ali dobrodelnost vzdržujejo tudi lazaristi, frančiškani in kapucini; dosti je tudi naselbin katoliških redovnic. Beirut pa je tudi središče kulturnega življenja mohamedanskih Arabcev. Zanimivo je, da se je mohamedansko arabsko ljudstvo pridno in dostojno udeleževalo evharističnih prireditev. Svoj čas so fanatični mohamedani napadali in morili katoliške Maronite, sedaj pa so se udeleževali z njimi evharističnih svečanosti: samo kot gledalci, marveč tudi kot obiskovalci. Po končanem evharističnem kongresu je predsednik libanonske vlade Abdalah Jahi, mohamedan po veri, izjavil: »Obe veri, krščanska in mohamedanska učita ljubezen in odpuščanje, zato med njima ne more vladati nobeno sovraštvo.«

Novice

Osebnosti

Naš mladi kralj Peter II. napravil gimnazijsko maturo ali zrelostni izpit. Dne 10. junija je bila v kraljevskem dvorcu na Dedinju svečanost, ko je prestal naš mladi kralj gimnazijski zrelostni izpit že pismeno in mu ni bilo treba še ustmeno odgovarjati. Z maturo je prejel kralj zrelost za študiranje na visokih šolah. Na izbornem uspehu so častitali kralju: člani kraljevskega doma, kraljeva namestnika ter profesorji.

Nesreče

Smrt pod kolesi tovornega avtomobila. Dne 9. junija krog osmih zjutraj se je zgodila v Mariboru na križišču Kolodvorske in Aleksandrove ceste nasproti stopnicam proti glavnemu kolodvoru huda prometna nesreča. Tovorni avto murskosoboške tvrdke Benko je pripeljal po Aleksandrovi cesti. Pred palačo Ljudske samopomoči je stal avtobus, kateri je zakrival Benkovemu šoferju pogled na vogal Kolodvorske ulice. V tem trenutku se je pripeljalo mlado kmečko dekle po Kolodvorski ulici na moškem kolesu in hotelo zaviti na Aleksandrovo cesto. Že je zadelo s kolesom v blatnik Benkovega avtomobila, padlo pod zadnje kolo, katero ji je popolnoma zdrobilo glavo in dekle je obležala na mestu mrtva. Vrh tega si je polomila pri silovitem sunku še roke in noge. V smrtno ponesrečeni so prepoznali 17 letno Marijo Verzel, rejenko posestnika Petra Weingerl iz Pesnice. Deklina je pripeljala v mesto na kolesu mleko in ga raz-

našala strankam. V trenutku smrtne nesreče je imela na kolesu obešeno zadnjo kanglo.

Padel pod kolesa osebnega avtomobila. Ljubo Trop, 16 letni mehanični vajenec z Betnavske ceste v Mariboru, je padel z bicikla pri izogibu vozičku pod kolesa osebnega avtomobila na mariborskem Grajskem trgu. Vrglo ga je na blatnik in je priletel s tako silo, da se je razbila leva svetilka avtomobila. Fant je obležal v krvi s hudimi poškodbami na glavi, ima presekane nos in ves razbit obraz. Reševalci so ga prepeljali v resnem stanju v bolnišnico.

Splašeni konji se zaleteli v izložbeno okno. V Mariboru so se pred Mestno hranilnico splašili konji, zdvijali so po Slomšekovem trgu in zadeli z vozom v izložbeno okno na kavarni Rotovž. Razbili so železno roletno in šipo ter povzročili 2000 din škode.

Na srečo je ostalo samo pri strahu. Iz Maribora je vozil na praznik presv. Rešnjega Telesa proti Sv. Kungoti težki tovorni avto Alojza Straha s Tezna, katerega je šofiral Alojzij Fras. V vozilu je bilo več oseb. Pri vasi Gradiška pelje cesta čez Pesnico po 5 m širokem mostu. Na mostu je dohitel avto s koljem naložen voz in ga je hotel prehiteti. Radi ožine mostu je udaril avtomobil ob zidano ograjo in jo podrl na dolžino 4 m. Na drugi strani mosta je prelomil na dvoje brzojavni drog, zapeljal v precej globok jarek ob cesti in se ustavil 14 m od ceste na travniku. Pri takih skokih si lahko predstavljamo strah potnikov in veselje, ko so